

JZU KANTONALNI ZAVOD ZA BORBU PROTIV BOLESTI OVISNOSTI

INFO ZA OVISNIKE I RODITELJE

Naš telefon: 032 / 244 - 544

Poštovani,

Pred vama se nalazi mini brošura koja je posvećena Vama, ovisnicima i roditeljima ovisnika, svima onima kojima nešto značite, kao i onima koji žele da još nešto saznaju o ovisnostima.

Ljudi su oduvijek posezali za drogama u želji za posebnim iskustvima i novim saznanjima, ne uzimajući u obzir koju katastrofu života donosi droga. Ne postoji „pravilo“ po kojem ćemo kazati da samo određeni ljudi uzimaju drogu. Droga može pokucati na vrata baš svakome. U ovoj publikaciji nudimo Vam samo neke informacije o tome šta je ovisnost te koje su njene posljedice, a za koje smatramo da su osnovne koje treba da poznajete.

Nadamo se da će Vas slijedeće informacije podstaknuti na razmišljanje te da ćete imati još ozbiljniji stav prema pošasti ovoga vremena - drogama, a posebno prema problemu u Vašoj porodici.

Pripremila: Adila FETAHOVIĆ, dipl. psiholog

Šta je ovisnost o drogama?

Ovisnost o drogama je stanje hroničnog trovanja prirodnim ili vještačkim drogama, karak- terisano promjenama ponašanja, što uključuje i neodoljivu potrebu za drogama. Podrazumijeva razvijanje fizičke i psihičke ovisnosti.

Fizička ovisnost: pojava apstinencijalne krize kada se smanji količina droge ili se ukine njeno unošenje i povećanje tolerancije.

Psihička ovisnost: intenzivna želja (nekada nesavladiva potreba) za drogom bez znakova fizičke ovisnosti.

Tolerancija: potreba za značajnim povećanjem količine droge da bi se dostigli efekti koji su se ranije doživjeli sa malim dozama.

Apstinencijalni sindrom (apsolutni indikator postojanja fizičke ovisnosti): skup simptoma koji nastaju nakon prestanka ili smanjenja količine unošenja droge. Krakteristike: uznemirenost, napetost, razdražljivost, preznojavanje, drhtanje, povraćanje, muka, proliv, povišena temperatura, zjenice često pro širene, ubrzan puls, ubrzano disanje, razne vrste bolova, šmrkanje, curenje iz nosa, češkanje itd.

Psihološki profil ovisnika

Među ovisnicima ima žena, muškaraca, različite životne dobi (i starijih i mlađih), bogatih i siromašnih, različitog stepena obrazovanja.

*Propadanje intelektualnih funkcija i razvoj tipične demencije su također promjene uslijed uzimanja droga na planu ličnosti (nesposobnost upamćivanja, defekt rasuđivanja i kreativnog mišljenja, te etičko osiromašenje)

Radi se najčešće o profilu ličnosti sa slijedećim karakteristikama:

Nezrela ličnost, emocionalno nestabilna, niskog samopoštovanja i poštovanja drugih.

Nizak prag tolerancije, afektivno labilna ličnost, hipervigilne pažnje, sklonost patološkom laganju, ubrzane asocijacije, nizak nivo spontanosti, napetost i neodlučnost.

Hendikepirana socijalna komunikacija, latentna agresivnost.

Ovakve osobe ne mogu više normalno funkcionisati u društvu, ni bez droge ni sa drogom. Za njih je droga postala smisao života. Upotreba droge vodi ka kriminalnim radnjama, prostituciji, nasilju a sve zbog nastale neodoljive i bolesne potrebe za drogom.

Organska oštećenja koja prate upotrebu droga

- * Oboljenja srca - endokarditis i poremećaj srčanog ritma
- * Oboljenja pluća - upale pluća, plućni edem, plućna embolija, plućni apsces i tuberkuloza pluća
- * Gastrointestinalni poremećaji - čir na dvanaestopalačnom crijevu, krvarenja u tankom crijevu
- * Oboljenja jetre - hepatit, ciroza jetre, apscesi
- * Oboljenja bubrega - infekcije urinarnog trakta, krv u urinu, hronična bubrežna insuficijencija
- * Neurološki poremećaji - tetanus (zli grč), neuropatije

- * Mišićnokoštani poremećaji - celulit, septički artrit (upala zglobo sa trovanjem krvi), osteomijelit (upala kostiju)
- * Karies
- * Visok rizik pobačaja i komplikacija tokom porođaja
- * fetalni sindromi uslijed uzimanja droge (majke ovisnice često rađaju djecu sa oštećenjima mozga, male tjelesne težine, smanjen obim glave, malformacije kičmene moždine, crijeva, bubrega i genitalija, iznenadna smrt novorođenčeta)
- * Opadanje stepena seksualnih funkcija, uključujući i pad libida i pad potencije
- * Relativno česta pojava nagle smrti nakon intravenske aplikacije i nakon udisanja heroina
- * SIDA
- *

Zarazne bolesti koje prate upotrebu droga

Hepatitis B i C, AIDS / HIV

Šta je to hepatitis?

Hepatitis znači „upala jetre“. obično ga izaziva jedan od tri virusa: A, B ili C. Može dovesti do ciroze (propadanje jetrinog tkiva i formiranje ožiljaka), oboljenja koje je za život opasno; također, sve ovo može dovesti do raka jetre.

Šta je to hepatitis b (hbv) ?

Hepatitis B izaziva virus koji se nalazi u krvi, spermii, vaginalnim tečnostima, majčinom mlijeku i pljuvački. Prenosi se:

- Korištenjem zajedničkih šprica, igala i ostalim priborom za uzimanje droge (lule, slamčice)

- Seksualnim putem - tokom vaginalnog, analnog i oralnog seksa bez zaštite sa osobom inficiranim hepatitisom B
- Preko trudnice na fetus ili na bebu tokom porođaja
- Putem zajedničke upotrebe četkice za zube, brijača

Šta je to hepatitis c (hcv) ?

Hepatitis C je virus koji se nalazi isključivo u krvi i uslov za njegovo prenošenje je krvni kontakt.

- Intravenski korisnici droga predstavljaju najugroženiju kategoriju stanovništva (dijeljenjem šprica, igala ili inficirane vode, vata, posuda za kuhanje); moguće je prenošenje i preko sredstava za ušmrkavanje i pušenje (slamčice, lule - ozljeda sluzokože)
- Prenos sa majke na plod tokom trudnoće i porođaja
- Seksualni kontakt nije dominantan način širenja infekcije. Do zaražavanja može doći ukoliko kod partnera postoje povrede na genitalijama i ukoliko se ne koristi zaštita tokom seksualnog kontakta. Opasnost može biti i dijeljenje četkice za zube i brijača
- Nesavjesnost kod transfuzije krvi

Hepatitis C se ne može prenijeti: rukovanjem sa zaraženom osobom, grljenjem sa zaraženom osobom, preko poljupca, sjedeći pored zaražene osobe

Šta je hiv infekcija?

HIV je humani imunodeficijentni virus, koji uzrokuje AIDS (SIDA). HIV se može otkriti u krvi, spermii, vaginalnom sekretu, majčinom mlijeku, pljuvački, plodovoj vodi, moždanoj tečnosti, zglobojnoj vodi, suzama, znoju

Šta je AIDS (SIDA) ?

SIDA (Sindrom stečene imunodeficijencije - Sindrom stečenog gubitka imuniteta) je posljednji stadij HIV infekcije kada osoba inficirana HIV-om ima tako slab imunitet da se više ne može boriti sa bolesti. Karakteristike: generalno propadanje i mršavljenje, upale pluća, tuberkuloza, oštećenje i upale ćelija mozga, virusne, bakterijske i gljivične infekcije, specifični tumori.

Kako se prenosi:

- Nezaštićenim seksualnim kontaktom sa zaraženom osobom
- Kontaktom sa zaraženom krvi (razmjena igala i šprica pri intravenoznoj upotrebi droga, opremom za tetoviranje)
- Sa majke na dijete za vrijeme trudnoće, porođaja ili dojenja

Proces liječenja ovisnosti u zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti

Proces liječenja ovisnosti je postepen i dugotrajan. Hronično trovanje drogama, socijalno i emocionalno nesazrijevanje postepeno stvaraju bolesnu osobu, čiji povratak u normalan život zahtijeva ozbiljnu korekciju.

Proces liječenja u Zavodu podrazumijeva:

- potpisivanje Ugovora o dobrovoljnem liječenju po kojem prihvata odredena pravila; saradnja sa roditeljima
- redovne kontrole kod neuropsihijatra i uključenje u metadonsku terapiju
- redovne susrete sa psihologom (individualna psihoterapija, uz moguće uključenje na grupnu psihoterapiju, uradak psiholoških testova, saradnja sa roditeljima). Ovaj segment terapije je veoma bitan kao dopuna metadonskoj terapiji, a za cilj ima pomoći pri readaptaciji i resocijalizaciji

Info za ovisnike i roditelje

- redovni susreti sa socijalnim radnikom, grupna socioterapija, saradnja sa roditeljima. Svaka od navedenih aktivnosti je nezaobilazna metoda u sveukupnom tretmanu ovisnika.

Šta je to metadonska terapija ?

Metadon je psihоaktivna supstanca dugotrajnog dejstva koji je prvi put korišten u supstitucijskoj terapiji opijatske ovisnosti u Americi šezdesetih godina. Kada se upotrebljava u odgovarajućim dozama u supstitucijskoj terapiji, metadon ne izaziva euforiju ni suženje svijesti ne djeluje kao analgetik. Doziranje mora biti individualno određeno. Prava doza je ona na kojoj prestaje glad za drogom. Metadon se uzima oralno (na usta) u obliku tablete ili u tečnom stanju. U većini slučajeva jedna doza metadona traje 24 - 26 sati. Doze niže od 60mg danas se smatraju neefikasnim. Uzima se jednokratno, u jednoj dozi dnevno. Metadon djeluje postepeno i stabilizuje pacijenta. Na ovaj način se lakše uključuju u psihoterapijske i rehabilitacijske procese, kao integrativne dijelove programa liječenja ovisnika.

Višestruke su koristi upotrebe metadona kao lijeka: Primjenom metadona, odstranjuje se bolesna potreba za heroinom i blokiraju se njegovi euforični efekti, pružajući tako ovisnicima priliku za bolje društveno funkcionisanje, samim tim ovisnik nema potrebu za trošenjem novca na heroin, prevencija kriminogenih aktivnosti, sprječavanje nasilja u porodici i u zajednici itd.

Savjeti za roditelje ovisnika

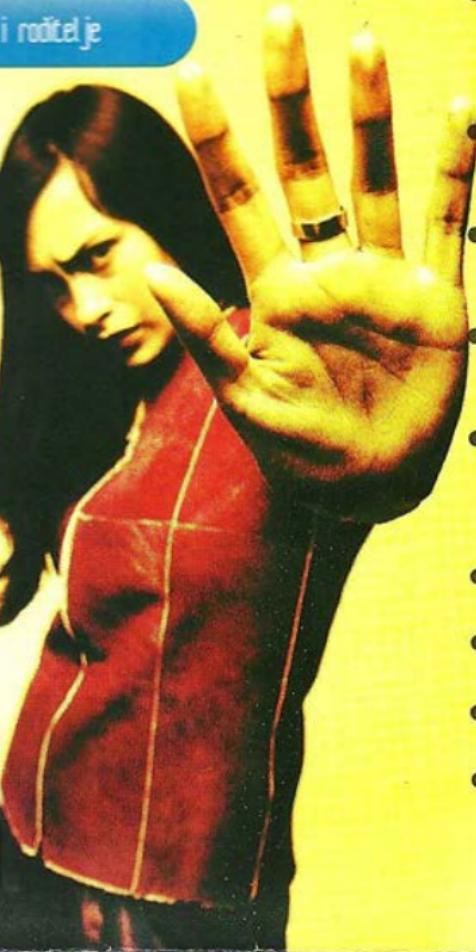
Saznanje roditelja i priznanje dјjeteta veroma su bolni ali istovremeno imaju dobru stranu, jer nema više neizvijesnosti.

Roditelji trebaju da private činjenicu da imaju dјete koje je ovisnik, koje je bolesnik. Put liječenja ovisnosti je dugotrajan i krajnje neizvijestan. Zato na vrijeme reagovati znači na vrijeme poduzeti korake koji vode ka izlječenju. Spoznaje da dјete sa sigurnošću koristi drogu, vrijeme je za preduzimanje odgovarajućih mjera.

**JZU KANTONALNI ZAVOD
ZA BORBU
PROTV BOLESTI OVISNOSTI**

Adresa: ul. Aska Borčića 211
(pod stadiona "Bilino Polje")
Telefon: 00387 (0)32 244 543
00387 (0)32 244 544
web: zdro-ovisnost.ba
e-mail: zdro@posteo.hr

info za ovisnike i roditelje

- Direktno suočavanje sa činjenicom da Vaše dijete koristi drogu povećava šanse za uspjeh i oporavak djeteta. Ne gubite vrijeme skrivajući se od problema. Svoje vrijeme iskoristite za pomaganje djetetu.
- Kada počne liječenje, potrebno je provjeriti stepen stvarne iskrenosti i motivacije za liječenje kao i spremnost da u potpunosti mijenja svoj način života.
- Adekvatno motiviran ovisnik prihvata liječenje bez ikakvih uslova i sa zahvalnošću SE oslanja na pomoć roditelja, prema kojima postaje emocionalno toplij.
- Nemojte zaboraviti da sve što radite, radite za dobrobit vašeg djeteta. Nemojte stvoriti atmosferu koja će pregled ljekara učiniti kaznom ili prijetnjom. Ukažite da je to prilika za novi početak.
- Obavezno naglasiti tokom razgovora da nećete tolerisati uzimanje droge. Postaviti jasna pravila kao i eventualne sankcije u slučaju kršenja dogovora. Budite spremni da najavljenе sankcije sprovedete u djelo.
- Izrazite svoju zabrinutost za njega i recite da ne možete sjediti sa strane skrštenih ruku i gledati ga kako uništava svoj život.
- Potražite podršku bližnjih, kao što su prijatelji i rođaci koji bi vam mogli da ga ubijedite da prihvati liječenje.
- Recite im da se mogu suočiti sa ozbiljnim posljedicama ukoliko odbiju da se liječe.
- Aktivno učešće roditelja u liječenju njihovog djeteta - ovisnika predstavlja i šansu za njihovo bolje upoznavanja i jačanje povezivanja porodice jer narkomanija je porodična bolest i često je manifestacija porodične patologije a ovisnik je samo najupadljiviji predstavnik te iste porodice.